

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: *Výběr a užití vulgarismů v závislosti na situaci u žáků a žákyň osmé třídy*

Autorka: Petra Janová

Vedoucí: PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.

Oponentka: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.

Formální stránka bakalářské práce

Práce splňuje požadavky na formální stránku, její rozsah je adekvátní, je rozčleněna na teoretickou a empirickou část, která obsahuje část metodologickou. Součástí práce jsou přílohy. Stylistická úroveň práce je na výborné úrovni, všimla jsem si jedné gramatické chyby na s. 50, ve slově vyplývá.

Obsahová stránka práce

Práce je ucelená, teoretická a empirická část na sebe navazují. Téma práce je původní a originálním způsobem navazuje na výzkum, který byl na katedře prováděn studentkou Hanou Novotnou. Nechápu, proč její bakalářská práce není uvedena v seznamu literatury, když s jejími výsledky studentka pracuje.

Teoretická část je zpracována výborným způsobem, studentka používá dostupnou literaturu a dívá se na vulgaritu jak z hlediska psychologického (psychohygienu, vývojová psychologie), sociálního (funkce vulgarity ve společenském styku), tak kulturního (vyšší kultura versus karnevalová kultura; kulturní či sociální normy v používání vulgarismů). Neopomíjí otázku genderu ve vztahu k vulgaritě jedince a předkládá podrobnější pohled na adolescenci a roli vulgarity v období dospívání. Poukazuje na význam vulgarit ohledně sociální identity, na moment, kdy ustupuje psychohygienická funkce vulgarity a nastupuje funkce sociální, kdy se jedinec odkazuje na svou referenční skupinu. Tehdy vulgární slovo ztrácí svůj emocionální náboj a stává se slovem běžným, jako je např. oslovení "vole".

Empirická část je provedena pomocí dotazníkového šetření, před nímž byl proveden pilotní výzkum v jedné třídě. Díky předvýzkumu byl rozšířen slovník vulgarismů. Počet respondentů (124) považuji za dostačující. Způsob jakým byla sebrána data za vhodný.

Data byla zpracována prostřednictvím komparace procentuálních počtů. Studentka se přiznává, že není zběhlá v statistickém zpracování dat (já také ne). Metodu, kterou na zpracování dat použila, jí stačila na zodpovězení výzkumných otázek, nicméně se domnívám, že vzhledem k tomu, že se rozhodla pro kvantitativní zpracování, tak se mohla naučit pracovat např. s průměrem a statistickou odchylkou či dokonce s korelačním koeficientem.

Dále mám několik výhrad, první jsou sémantického rázu, výraz *koňomrd* (s. 37 - 38) sice souvisí se sexualitou, ale významově spadá do kategorie 3d) označení osob podle sexuální orientace, jedná se o zoofila. Problematickou vidím kategorizaci vulgarismů, které označují penis (s. 44) *čůrák*, *kokot*. Kdy první výraz je veden jako související se sexem, druhý jako s vylučováním. Problém kategorizace v práci je, že není zcela jasné, v jakém smyslu adolescenti jednotlivé výrazy vnímají, tedy kdy je kategorizace "objektivní" přisouzená výzkumníci a kdy "subjektivní" - vygenerovaná od probandů. Tím ovšem narážím na hranice kvantitativního výzkumu.

Dále v poznámce 30 na s. 41, studentka říká, že slovo *mrška* je vhodné pro oslovení chlapce. Chce tím říci, že se uvedeným výrazem hoši oslovují? Domnívala jsem se, že tento výraz je používán v souvislosti s činností či přesněji s jejím výsledkem, kdy je tento výsledek adolescenty hodnocen jako odporný.

Jako čtenář/ka se ztrácím na str. 38 - 39 týkající se intenzity jednotlivých vulgarismů. Tabulka č. 1 ukazuje nejvyšší intenzitu a tabulka č. 2 nejnižší intenzitu a mezi nimi je odstavec o nejvíce sprostých slovech ohledně vylučování. Nechápu proč je takto promísena nejvyšší a nejnižší čestnost. Nejsem zastánkyně grafů, ale v tomto okamžiku by se mi líbil např. lineární graf, který by zpracovával např. konkrétní vulgarismus s jeho intenzitou, či intenzitu kopolálík a pornolálík v souvislosti s věkem apod. S tím souvisí i moje výtka se zpracováním přílohy, kdy v grafech od s. 73

- 77 nechápu, proč je k jednotlivým vulgarismům více sloupků než dva (dívky, chlapci). A od s. 78 se pro mne grafy stávají nečitelné vzhledem k použité (ne)barevnosti a drobnosti. Smyslem grafu je vidět prezentovaný výsledek na první či druhý pohled.

Celkově jsou výsledky práce zajímavé, například hledání zlomového období koproolalik a pornolalik, vztah vulgarity chlapců a dívek, kdy se zdá, že vulgarita dívek spadá do oblasti vulgarit používaných v domácnosti a ve škole ("měkká vulgarita") a je více strukturovaná než vulgarita chlapců. Dále dívčí prapodivné zintenzivnění používání vulgarit před osobou, která se mi líbí. Domnívám se, že některé fenomény by bylo zajímavé vysvětlit prostřednictvím kvalitativní metodologie a zjistit, jaké významy jednotlivým vulgarismům adolescenti připisují, aby byla jejich kategorizace „čistější“.

Práci celkově považuji za zdařilou, nicméně vzhledem k výhradám k zpracování dat navrhuji hodnocení velmi dobře.

Hradec Králové 5. 9. 2011

Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.